

RAPORT

**Z KONSULTACJI
Z MIESZKAŃCAMI KOSZALINA
DOTYCZĄCYCH
KOSZALIŃSKIEGO
BUDŻETU OBYWATELSKIEGO**

Maj 2017

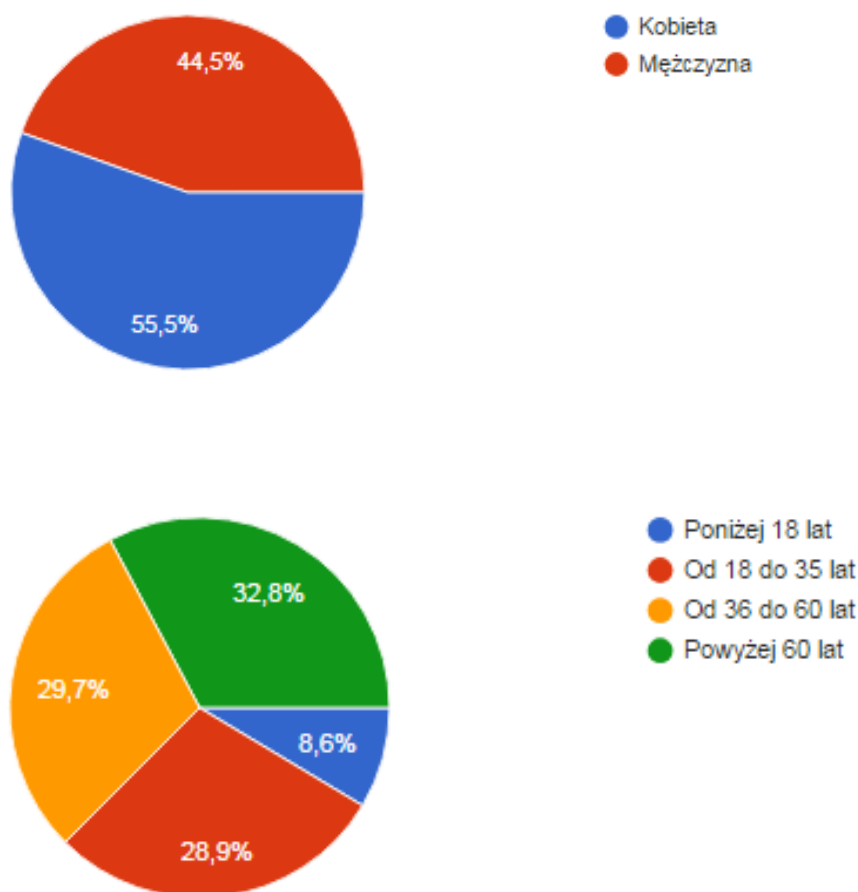
CZĘŚĆ I – INTERNETOWA ANKIETA EWALUACYJNA

Ankieta kierowana do mieszkańców była częścią procesu ewaluacji Budżetu Obywatelskiego (BO) realizowanego w Koszalinie. Jej celem było zbadanie opinii mieszkańców Miasta na temat dotychczasowych edycji BO, jego mocnych i słabych stron, a także diagnoza oczekiwań i preferencji dotyczących przyszłych edycji i rozważanych do wprowadzenia zmian.

Ankieta była dostępna w dniach 27 kwietnia – 14 maja 2017r. w wersji internetowej (na portalu konsultacyjnym www.obywatelski.koszalin.pl) oraz w wersji papierowej.

Treść ankiety stanowi załącznik nr 1 do Raportu.

W konsultacjach wzięło udział 130 mieszkańców naszego Miasta o zróżnicowanej płci oraz wieku:

Spośród uczestników konsultacji, 82,2% głosowało w poprzednich edycjach Koszalińskiego Budżetu Obywatelskiego, a 26,6% składało wcześniej projekty.

Ocena dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego

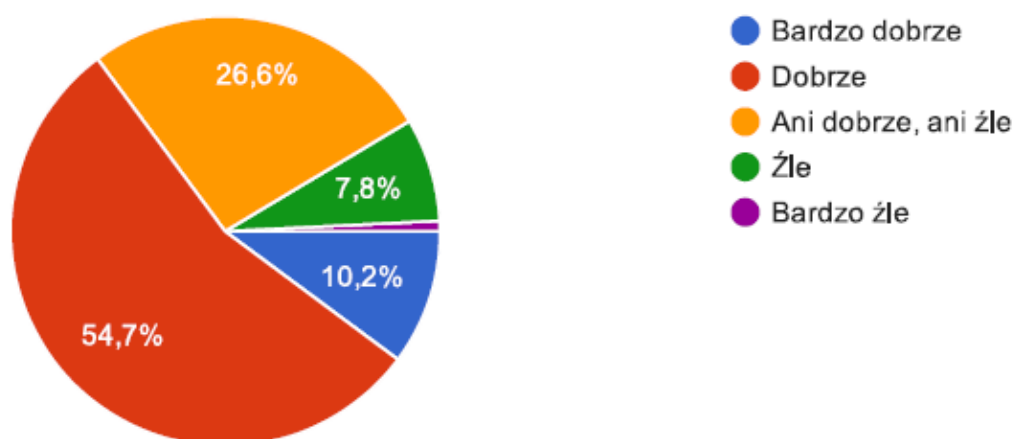
W pierwszej części ankiety, spytano mieszkańców o ocenę dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie. Część ta składała się z ośmiu pytań, w tym 2 otwartych oraz 6 zamkniętych.

- Całościowa ocena -

Pytanie pierwsze dotyczyło całościowej oceny dotychczasowych edycji BO w Koszalinie. 64,9% mieszkańców oceniło dotychczasowy sposób przeprowadzania Budżetu Obywatelskiego pozytywnie, w tym 54,7% badanych dobrze i 10,2% bardzo dobrze.

26,6% mieszkańców oceniło poprzednie edycje w sposób neutralny: „Ani dobrze, ani źle”. Zaledwie 8,5% badanych oceniło dotychczasowe edycje BO negatywnie, z czego 7,8% źle i 0,7% bardzo źle.

1. Jak Pani/Pan całościowo ocenia dotychczasowe edycje Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

- Mocne strony -

Drugie pytanie miało charakter otwarty. Mieszkańcy byli poproszeni o wskazanie najmocniejszej strony dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie.

Spośród 107 odpowiedzi, najczęściej wskazywaną przez mieszkańców mocną stroną BO było **stworzenie możliwości wpływu mieszkańców na rozwój Miasta, możliwości decydowania** (31 opinii).

„Każdy mieszkaniec mógł poczuć, że ma faktyczny wpływ, na co przeznaczyć publiczne pieniądze przez wybór projektów do realizacji. Z drugiej strony ludzie z ciekawymi pomysłami mieli okazję na ich publiczną prezentację.”.

Kolejną często wskazywaną odpowiedzią było to, że najmocniejszą stroną BO była **kreatywność mieszkańców i różnorodność składanych projektów**. Takiej odpowiedzi udzieliło 23 uczestników.

„Pomysłowość mieszkańców.” „Różnorodność zgłaszanych projektów”

Uczestnicy konsultacji wskazali także, że mocną stroną BO jest to, że **proces ten angażuje i aktywizuje mieszkańców** (13 opinii).

„Aktywizacja lokalnej społeczności, pokazanie lokalnej władzy potrzeb mieszkańców, wyzwolenie aktywności wśród mieszkańców, edukacja w zakresie procesów inwestycyjnych (co ile kosztuje).”

Również 13 opinii wskazało jako mocną stroną BO konkretne zrealizowane przedsięwzięcia np. ścieżki rowerowe, wybieg dla psów.

W dalszej kolejności jako mocne strony wskazywano: przystępne procedury (9 opinii), sam fakt wdrożenia budżetu obywatelskiego (6), promocja BO (4), zaangażowanie władz i urzędu (3), wysokość kwoty przeznaczanej na BO (2), inne (3).

Zestawienie wszystkich udzielonych odpowiedzi znajduje się w załączniku nr 2 do Raportu.

- Słabe strony -

W kolejnym pytaniu, mieszkańców Koszalina spytano o najłabsze strony dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie. Jako najłabszą stroną wskazano **realizację projektów zwycięskich w poszczególnych edycjach** (23 wskazania).

„Długi okres realizacji. Niedociągnięcia. Wykonywanie wielu poprawek dotyczy m.in. placu "Jacek i Agatka".”

Drugą w kolejności, najczęściej wskazywaną słabą stroną był **charakter i specyfika zgłaszanych (dozwolonych) projektów** – 17 opinii.

„Dopuszczenie do głosowania projektów, które powinny być realizowane w ramach normalnego budżetu miejskiego lub instytucji podległych (np. przystanki autobusowe), jak i takich, z których mieszkańcy nie mogą korzystać (remonty boisk szkolnych czy sal szkolnych).”

Trzecią, często wskazywaną słabą stroną była **Rada Budżetu Obywatelskiego** – głównie sam fakt jej istnienia, ale też fakt dokonywania preselekcji, niska frekwencja jej członków, „niesprawiedliwy” wybór.

„Sztuczne ograniczanie przez Radę Budżetu liczby projektów na które można głosować.”

15 opinii wskazywało jako słabą stronę **działania informacyjne i promocyjne** zarówno tych dotyczących całego procesu BO, jak i poszczególnych projektów.

„Słaba reklama, za mało dojdą bezpośrednio do mieszkańców.”

Kolejne wskazywane słabe strony to:

- niska kwota przeznaczana na budżet obywatelski – 9 opinii
- brak dyskusji o potrzebach mieszkańców, o priorytetach miasta – 9 opinii
- etap formalnej weryfikacji projektów – 8 opinii
- konkretne realizacje projektów, które nie spełniają swojej funkcji – 8 opinii
- etap głosowania (czas, zasady, zaangażowanie mieszkańców) – 7 opinii
- zniechęcenie mieszkańców – 2 opinie
- inne – 6 opinii.

Zestawienie wszystkich udzielonych odpowiedzi znajduje się w załączniku nr 3 do Raportu.

- Źródła informacji -

W ramach ankiety, spytano mieszkańców także o to z jakie są główne źródła informacji na temat Budżetu Obywatelskiego, z których korzystali podczas jego poprzednich edycji.

Spośród 9 propozycji mieszkańcy wskazywali:

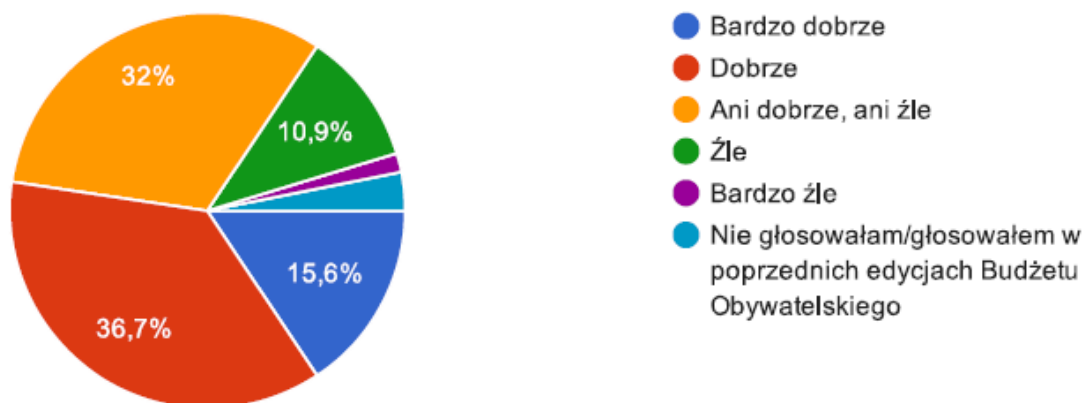
- strona www Miasta (jako jedno z głównych źródeł wskazało ją 50,8% ankietowanych)
- media lokalne: prasa (40,6%)
- profil Miasta na portalu facebook (26,6%)
- informacja od znajomych, rodziny (21,1%)
- media lokalne: telewizja (18,8%)
- spotkania informacyjne (15,6%)
- media lokalne: prasa (10,9%)
- inne (7,8%)
- nie korzystałem/łam (0,8%).

Wyniki nie sumują się do 100%, gdyż mieszkańcy mogli wskazać maksymalnie 2 odpowiedzi spośród wszystkich zaproponowanych.

- Głosowanie -

Kolejne pytanie dotyczyło oceny dostępności informacji potrzebnych do udziału w głosowaniu na projekty w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego (dostępność informacji, czytelność przekazu, ich ilość i jakość itp.). Ponad połowa mieszkańców oceniła ten aspekt BO pozytywnie (52,3%). Blisko 1/3 neutralnie (32%), a 12,5% źle, z czego 1,6% bardzo źle.

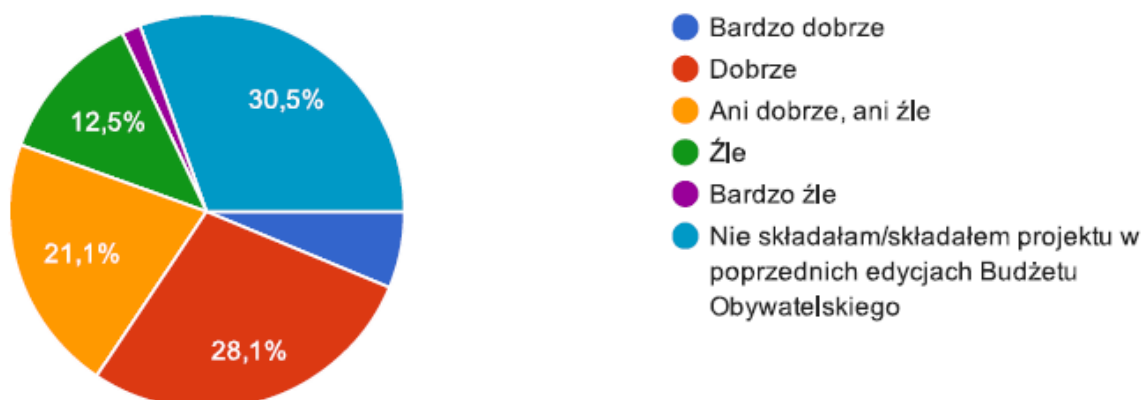
5. Jak ocenia Pani/Pan dostępność informacji potrzebnych do udziału w głosowaniu na projekty w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego? (dostępność informacji, czytelność przekazu, ich ilość i jakość itp.)

- Składanie projektów -

Mieszkańcy oceniali także proces składania projektów w ramach koszalińskiego BO. Ok. 30% z nich konsultacji wskazało, że nie składało projektu i w związku z tym nie może ocenić tego aspektu. Nieco ponad 1/3 mieszkańców pozytywnie oceniła proces składania projektów, z czego 6,3% bardzo dobrze, a 28,1% dobrze. 14,1% mieszkańców biorących udział w ankiecie, oceniło tą stronę BO w Koszalinie negatywnie (źle i bardzo źle).

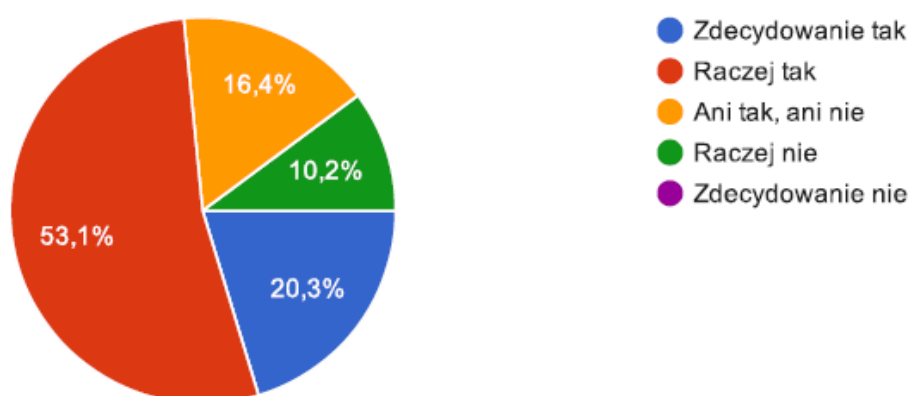
6. Jak ocenia Pani/Pan przebieg procesu składania projektów w poprzednich edycjach Budżetu Obywatelskiego? (wsparcie merytoryczne na etapie tworzenia wniosku, łatwość dostępu do potrzebnych informacji i in.)

- Aktywizacja mieszkańców -

Ważną rolę procesu budżetu obywatelskiego powinno być zwiększanie świadomości obywatelskiej i zaangażowania mieszkańców. Czy budżet obywatelski w Koszalinie spełnia taką funkcję? Według aż 73,4% uczestników ankiety tak. Tylko co 10 mieszkańców uważa, że przeprowadzone edycje BO nie zwiększyły świadomości obywatelskiej i zaangażowania koszalinian.

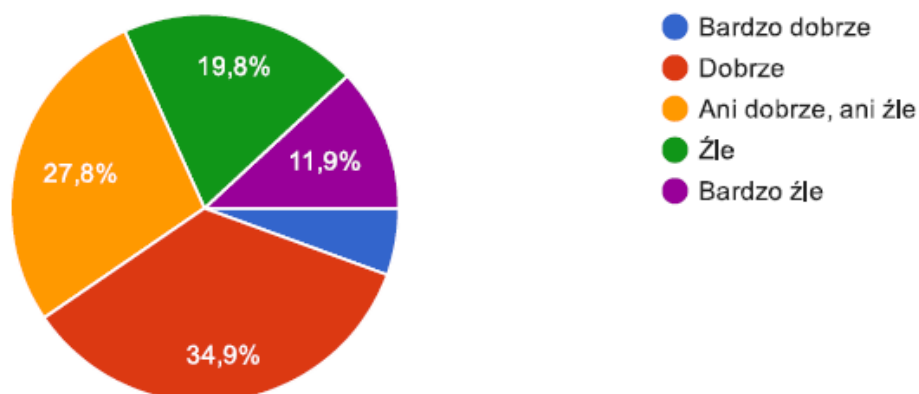
7. Czy Pani/Pana zdaniem dotychczasowe edycje Budżetu Obywatelskiego zwiększyły świadomość obywatelską i zaangażowanie mieszkańców Koszalina w sprawy naszego Miasta?

- Funkcja Rady BO-

Ostatnie pytanie w części pierwszej ankiety, dotyczyło oceny dotychczasowej funkcji Rady Budżetu Obywatelskiego jako ciała dokonującego preselekcji zgłaszanych projektów przez mieszkańców. 40,5% ocenia działanie Rady BO pozytywnie (z czego 5,6% ocenia bardzo dobrze, 34,9% dobrze). 31,7% mieszkańców przyznało oceny negatywne.

8. Jak ocenia Pani/Pan dotychczasową funkcję Rady Budżetu Obywatelskiego jako ciała dokonującego preselekcji zgłaszanych projektów przez mieszkańców?

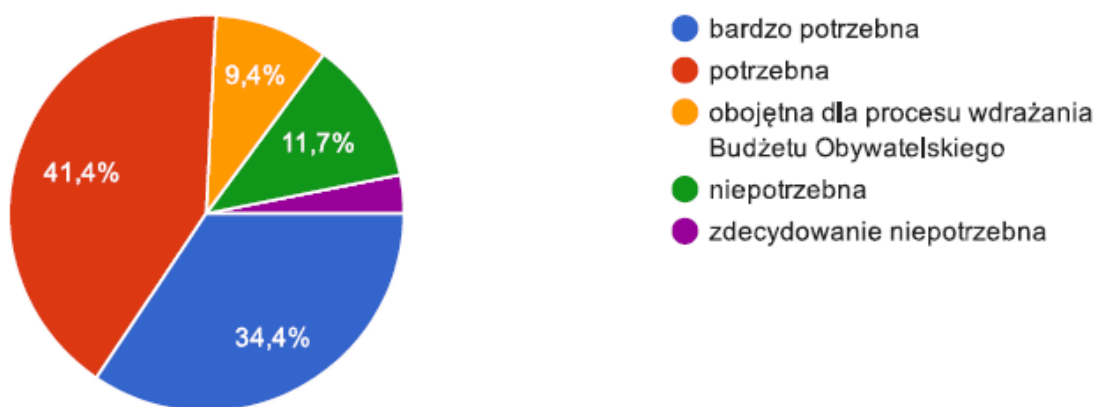

Opinia na temat zmian formuły w przyszłych edycjach Budżetu Obywatelskiego

Drugą, bardzo ważną częścią ankiety była ta poświęcona zmianom rozważanym do wprowadzenia w Koszalińskim Budżecie Obywatelskim w kolejnych latach.

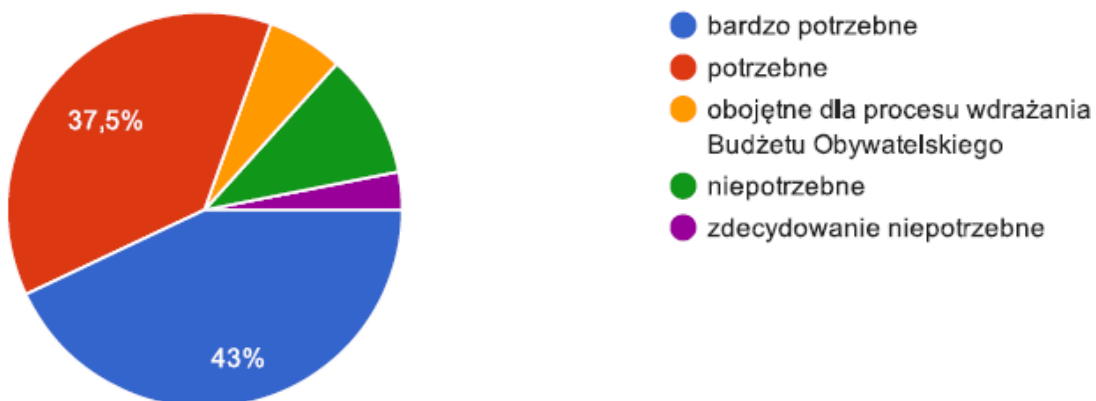
- Zmiana 1: rezygnacja z preselekcji projektów -

Pierwsze pytanie dotyczyło rezygnacji z dokonywania preselekcji projektów np. przez Radę Budżetu Obywatelskiego. Wszystkie złożone projekty poprawne merytorycznie byłyby w takim przypadku poddawane pod głosowanie). W opinii 75,8% mieszkańców, taka zmiana jest potrzebna, w opinii 9,4% - obojętna, a wg 14,8% uczestników – niepotrzebna.

- Zmiana 2: wyodrębnienie kwoty dla dzielnic –

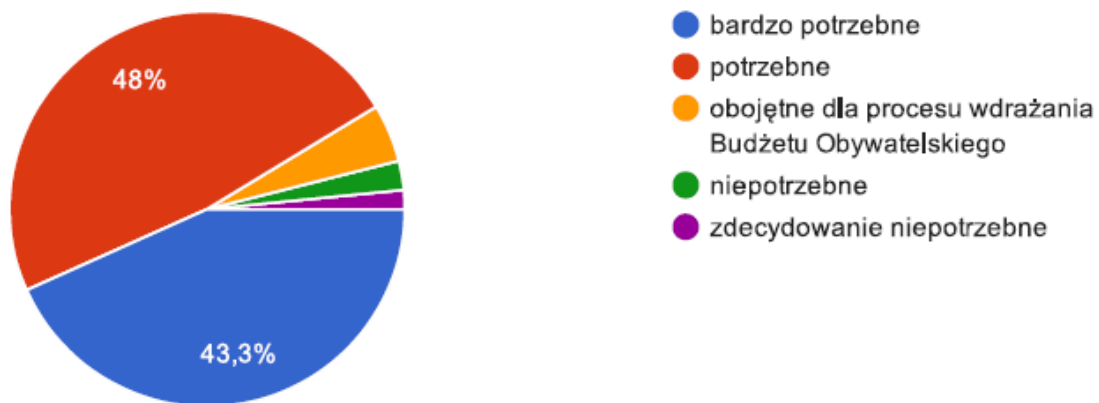
Drugie pytanie dotyczyło wyodrębnienia z puli środków Budżetu Obywatelskiego, obok projektów ogólnomiejskich, kwoty zarezerwowanej dla każdej z dzielnic Koszalina. Wg 80,5% mieszkańców zmiana ta jest potrzebna, z czego aż 43% uważa, że bardzo potrzebna. 6,3% uważa, że zmiana ta jest obojętna dla procesu BO w Koszalinie. 13,3% mieszkańców uważa, że zmiana ta jest niepotrzebna (10,2% – niepotrzebne, 3,1% - bardzo niepotrzebne).

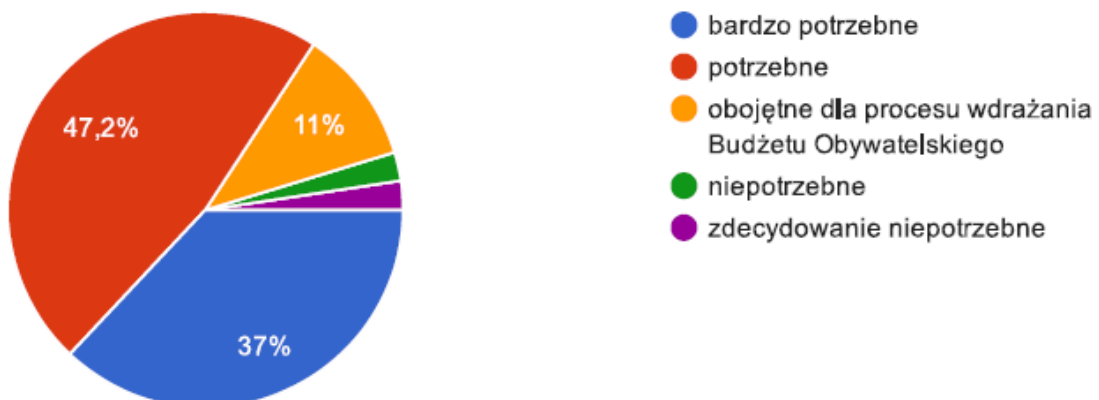
- Zmiana 3: poszerzenie merytorycznego wsparcia dla projektodawców -

Mieszkańcy Koszalina biorący udział w ankiecie nie mieli wątpliwości, że poszerzenie merytorycznego doradztwa i pomocy dla wnioskodawców przy przygotowaniu projektów jest w Koszalinie potrzebne. 91,3% mieszkańców poparło tą zmianę, a zaledwie 4% było odmiennego zdania. Dla 4,7% uczestników zmiana ta nie będzie miała wpływu na przebieg realizacji BO.

- Zmiana 4: rozszerzenie dyskusji o priorytetach i potrzebach Miasta -

Ostatnia propozycja zmian dotyczyła rozszerzenia dyskusji mieszkańców na temat problemów i priorytetów lokalnych na etapie generowania pomysłów na projekty składane do Budżetu Obywatelskiego. 79,7% uczestników ankiety jest za tą zmianą, a 4,8% uważa ją za niepotrzebną. Pozostałe 11% uważa, że ta zmiana nie ma znaczenia.

- Preferowane kanały informowania -

W dalszej części ankiety zbadano jakie są preferowane przez mieszkańców kanały informowania ich o poszczególnych etapach wdrażania Budżetu Obywatelskiego. Uczestników poproszono o wskazanie dwóch najważniejszych kanałów spośród zaproponowanych (dlatego wyniki nie sumują się do 100%).

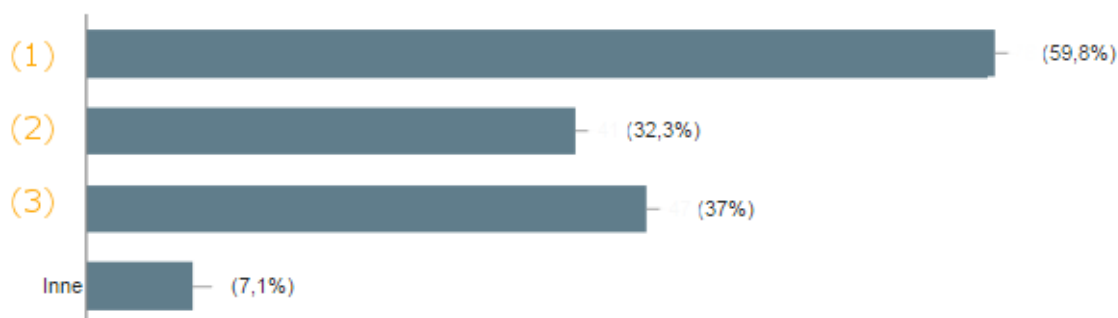
Najbardziej preferowanym przez Mieszkańców kanałem informowania jest portal społecznościowy facebook (44,9%). Spośród grup wiekowych do 60 lat odsetek ten jest jeszcze wyższy. Według odpowiedzi w pytaniu 4 (o dotychczas stosowane źródła informacji), tylko 26,6% wskazało portal facebook. Warto rozważyć poszerzenie tej formy komunikacji z mieszkańcami by odpowiedzieć na ich potrzeby.

W dalszej kolejności spośród preferowanych form znalazły się:

- strona www Miasta – 41,7%
- spotkania informacyjne dla mieszkańców – 41,7%
- media lokalne: prasa – 37,8%
- media lokalne: telewizja – 22,8%
- media lokalne: radio – 16,5%.

- Preferowane terminy spotkań -

Spośród zaproponowanych terminów spotkań z mieszkańcami najbardziej preferowaną opcją jest „W tygodniu (poniedziałek-piątek) po godz. 16” (1). Na drugim miejscu: „W soboty w godzinach popołudniowych” (3). Najmniej preferowaną formą są spotkania „W soboty w godzinach dopołudniowych” (2).

- Inne oczekiwania związane z wdrażaniem BO w przyszłości -

Ostatnie pytanie ankiety miało ponownie charakter otwarty. Osoby odpowiadające miały wskazać inne oczekiwania związane z procesem wdrażania przyszłych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie.

Pojawiło się w sumie 68 odpowiedzi, które najczęściej dotyczyły dwóch tematów.

Po pierwsze proponowano wprowadzenie **zmian w procedurach dotyczących charakteru zgłaszanych pomysłów, sposobu ich oceniania oraz uprawnionych do składania osób** – 13 odpowiedzi, np.:

„Nie powinno być projektów dla wąskiej grupy mieszkańców oraz projektów, które dotyczą poprawy chodników i dróg”

Drugi temat najczęściej wymieniany w propozycjach to **zwiększenie kwoty przeznaczanej na Budżet Obywatelski i/lub na pojedyncze projekty** – 13 opinii.

„Zwiększenie budżetu na Budżet Obywatelski (danie większej szansy mieszkańcom na wpływ na rozwój Koszalina)”

Poza tym, oczekiwania dotyczyły:

- wsparcia w procesie generowania i tworzenia projektów – 9 opinii
- lepszemu poziomowi realizacji wyłonionych inicjatyw – 8 opinii
- poprawy działań informacyjnych i promocyjnych – 8 opinii
- konkretnych propozycji działań do realizacji w ramach przyszłych edycji BO – 7 opinii
- zmian w zasadach działania Rady Budżetu Obywatelskiego – 5 opinii
- inne – 5 opinii.

Zestawienie wszystkich udzielonych odpowiedzi znajduje się w załączniku nr 4 do Raportu.

CZĘŚĆ II – BADANIE FOKUSOWE

Badanie zostało przeprowadzone w Pracowni Pozarządowej 11 maja 2017r. Wzięło w nim udział 8 osób – pomysłodawców projektów składanych do Koszalińskiego Budżetu Obywatelskiego w edycjach 2015, 2016 i 2017.

Uczestnicy zostali wybrani losowo, przy uwzględnieniu autorów, których: 1) projekty zostały odrzucone na etapie oceny formalnej, 2) projekty zostały odrzucone przez Radę BO, 3) projekty przegrały w głosowaniu mieszkańców, 4) projekty zostały, w wyniku głosowania mieszkańców, skierowane do realizacji.

Wśród obecnych na spotkaniu byli autorzy projektów, którzy posiadali doświadczenie zdobyte w ramach pracy w Radzie Budżetu Obywatelskiego w poprzednich latach. Uczestnicy badania fokusowego byli w różnym wieku oraz o różnej płci.

Spotkanie było moderowane przez Łukasza Cieślińskiego, animatora Pracowni Pozarządowej. Dyskusja oparta była na trzech częściach tematycznych, które zostały również wykorzystane w ankiecie internetowej kierowanej do mieszkańców w ramach trwającej ewaluacji procesów budżetu obywatelskiego. Poniżej znajdują się opinie zebrane podczas spotkania.

Część I: Ocena dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego

1. Jak, bazując na własnych doświadczeniach, oceniają Państwo warunki stwarzane projektodawcom w KBO podczas tworzenia pomysłów/pisania wniosków?

(pod uwagę brano elementy takie jak: dostępność informacji ze strony Urzędu o samym budżecie i jego zasadach, pomoc merytoryczna ze strony urzędników, spotkania z dyskusją na temat potrzeb Miasta, spotkania informacyjne)

Brakuje wsparcia merytorycznego dla pomysłodawców na jak najwcześniejszym etapie generowania pomysłów – trudno dotrzeć do osób w Urzędzie Miejskim na etapie tworzenia projektów żeby uzyskać informacje rzutujące na warunki „formalne” decydujące o zakwalifikowaniu projektów do dalszych etapów – nie są znane plany Miasta odnośnie różnych inwestycji, nie ma informacji o własności gruntów, są problemy z odpowiednim skalkulowaniem wartości zgłaszanych pomysłów.

Przykładem mogą być przystanki autobusowe, które są w bieżącym roku wymieniane, a jednocześnie w ubiegłorocznej edycji KBO taki projekt był zgłoszony i wygrał, czyli ma być również przeznaczony do realizacji w najbliższym czasie.

Na etapie prezentowania projektów przed Radą stworzone warunki nie są do końca sprawiedliwe i równe – ktoś może mieć mniejsze lub większe zdolności prezentacyjne, co może rzutować na wynik głosowania Rady o odrzuceniu projektu bądź skierowaniu go pod głosowanie.

Niektóre pomysły mieszkańców powinny być realizowane po prostu w ramach zadań własnych Miasta, niejako obok Budżetu Obywatelskiego, a są do niego kierowane i oczekują przez długi okres czasu w trakcie całego procesu wdrażania BO (oceny formalnej i merytorycznej przez Radę, głosowania) i dopiero wtedy na ewentualną realizację w kolejnym roku.

Projekty nie są wystarczająco przejrzysto przedstawiane i prezentowane na stronach WWW Miasta – niektóre projekty, patrząc na samą ich nazwę nie są do końca zrozumiałe dla głosujących, co daje przewagę projektom z bardziej nośną nazwą, trafiającą do wyobraźni. Do tej pory widoczne były np. skany wniosków, czasem trudne do odczytania.

Zgłoszono propozycję, aby przygotować jednolitego sposobu prezentacji wszystkich projektów (np. 30sek. prezentacja filmowa), pokazującej projekt z jego nazwą, ale przede wszystkim zawartość, ideę, tak aby maksymalnie wyrównać szanse wszystkich pomysłów na etapie głosowania.

Brakowało dla pomysłodawców możliwości łączenia swoich projektów na etapie ich pisania, a nie ewentualnie dopiero po przejściu oceny formalnej (co oznacza wykonanie podwójnej pracy). Brakuje też wiedzy, że jednocześnie różne grupy osób pracują nad projektami, które dotyczą tego samego rejonu Miasta – rozwiązaniem mogłaby być większa liczba spotkań dla mieszkańców podczas etapu generowania pomysłów, jeszcze przed ich złożeniem.

2. Jak oceniają Państwo dotychczas stosowane formularze wniosku i wymagane załączniki?

(pod uwagę brano elementy takie jak: poziom trudności, zawartość, konieczność zbierania podpisów)

Uczestnicy spotkania pozytywnie ocenili formularz wniosku, załączniki; nie wniesiono również zastrzeżeń odnośnie liczby koniecznych podpisów poparcia, które powinny się pojawić pod każdym wnioskiem (15 osób).

3. Jak oceniacie Państwo rolę Rady Budżetu Obywatelskiego w procesie oceny wniosków?

(pod uwagę brano elementy takie jak: selekcja projektów, konieczność prezentacji przez pomysłodawców, skład Rady, frekwencja członków Rady podczas prezentacji)

Rada nie powinna być ciałem, która dyskwalifikuje projekty poprawne merytorycznie. To jest zarówno sprzeczne z ideą budżetu obywatelskiego (bo projekty zgłoszone przez mieszkańców, które formalnie są poprawne, nie są kierowane pod głosowanie), jak też niekorzystne z uwagi na demotywujący charakter dla pomysłodawców, gdyż zasady odrzucania wniosków są nie do końca czytelne.

Pozytywną stroną istnienia Rady była obecność w jej składzie dziennikarzy, którzy mieli bezpośredni dostęp do wiadomości o procesie wdrażania Budżetu, co mogło się przekładać na lepszą promocję samej idei budżetu obywatelskiego.

Prezentacje podczas Rady miały dużą siłę oddziaływania na jej członków, w zależności od jakości i atrakcyjności przekazu, co mogło mieć wpływ na decyzje Rady.

4. W jaki sposób promowali Państwo swoje projekty na etapie głosowania? Czy uświadamiali Państwo mieszkańców nt. ważności realizacji projektu? Czy rozmawiali Państwo z mieszkańcami o potrzebach Miasta?

Etap głosowania był, w opinii uczestników spotkania, dążeniem do zebrania jak największej liczby pomysłów, tak aby wygrać z innymi projektami. Nie dawało to możliwości dyskusowania o ważności i znaczeniu poszczególnych projektów dla mieszkańców czy sprawdzenia zgodności z ich oczekiwaniami. Każdy z pomysłodawców kierował się własnym interesem i starał się aby jego pomysł uzyskał większe poparcie niż inne projekty.

5. Jak oceniają Państwo proces głosowania?

(pod uwagę brano elementy takie jak: dopuszczalny wiek uprawnionych do głosowania, ilość punktów do głosowania, czas przeznaczony na głosowanie, czy warunki były sprawiedliwe (instytucje, szkoły), kwestia „zbierania podpisów”)

Czas przeznaczony na głosowanie, liczba punktów, forma głosowania (internetowo oraz w wersji papierowej w wyszczególnionych punktach Miasta) – to wszystko zostało ocenione pozytywnie.

Ograniczenie wieku głosujących do 16 lat, pomimo przedstawionych przykładów o niezgodności tego typu regulacji w uchwale lokalnej z przepisami wyższego rzędu, zostało uznane za zasadne, biorąc pod uwagę możliwość podejmowania nie do końca przemyślanych i świadomych decyzji przez osoby w wieku poniżej 16 lat.

Uwagi wnoszono odnośnie samego sposobu oddawania głosów; pojawiła się propozycja, aby każdy z głosujących musiał oddać głos na 3 projekty (nie na dwa i nie na jeden – to powodowałoby nieważność głosu), co miałyby zapobiegać pobieżnemu oglądaniu listy projektów przez głosujących i głosowaniu przypadkowo albo pod wpływem impulsu. Miałyby to skłonić mieszkańców do bardziej wnikliwego zapoznania się z zgłaszanymi pomysłami i bardziej świadomego dokonywania wyboru spośród wszystkich dostępnych opcji.

Innym rozwiązaniem, lub uzupełnieniem powyższej propozycji mogłoby być przyznanie głosującemu do dyspozycji np. 6 punktów, które miałyby przydzielić kilku projektom (3 pkt. dla najważniejszego, a dla dwóch kolejnych odpowiednio 2pkt. i 1pkt.). To mogłoby bardziej wyraźnie wskazać na faktyczne znaczenie poszczególnych projektów dla mieszkańców.

Szkoły czy też organizacje pozarządowe mają teoretycznie lepsze warunki na etapie głosowania, bo za nimi stoją zorganizowane grupy ludzi (członkowie oraz podopieczni w przypadku stowarzyszeń, uczniowie i rodzice w przypadku szkół), ale samo danie możliwości zgłaszania pomysłów osobom indywidualnym niekoniecznie musi odmienić tę nierówność (przykład – osobą indywidualną będzie uczeń, który będzie chciał zrobić coś dla

swojej szkoły i automatycznie projekt ten zyska uznanie w oczach dyrekcji oraz uczniów i ich rodziców).

Uczestnicy spotkania nie ograniczaliby prawa do zgłaszania pomysłów szkołom, radom osiedli, organizacjom pozarządowym pod warunkiem, że ich pomysły faktycznie służyłyby ogółowi mieszkańców.

Część II: Opinia na temat możliwych zmian formuły w przyszłych edycjach Budżetu Obywatelskiego

1. Czy w Państwa opinii rezygnacja z dokonywania preselekcji projektów (czyli stworzenie sytuacji, w której wszystkie projekty poprawne merytorycznie będą poddawane pod głosowanie mieszkańców) jest potrzebna, czy nie i dlaczego?

Preselekcja projektów dokonywana przez Radę jest niepotrzebna i jednocześnie również niekorzystna z punktu widzenia idei budżetu obywatelskiego. Wstrzymuje również motywację pomysłodawców do składania wniosków w kolejnych edycjach.

2. Czy w Państwa opinii wyodrębnienie z całej puli środków Budżetu Obywatelskiego, obok projektów ogólnomiejskich, kwoty zarezerwowanej dla każdej z dzielnic Koszalina jest potrzebne, czy nie i dlaczego?

W opinii uczestników spotkania, warto wyodrębnić z puli całego Budżetu Obywatelskiego część środków na koszalińskie osiedla, przy pozostawieniu części środków z przeznaczeniem na projekty ogólnomiejskie.

Na poziomie osiedli można łatwiej rozmawiać mieszkańcom o ich problemach, jest okazja do współpracy z Radą Osiedla i uzupełnienia środków będących w jej dyspozycji przeznaczonych na potrzeby danej dzielnicy.

3. Czy w Państwa opinii poszerzenie merytorycznego doradztwa i pomocy dla wnioskodawców na etapie przygotowania projektów jest potrzebne, czy nie i dlaczego?

Wsparcie merytoryczne jest potrzebne – potwierdzały to opinie wyrażane przez uczestników spotkania podczas dyskusji o pyt. 1 w cz. I.

Chodzi przede wszystkim o uniknięcie niepotrzebnej pracy wnioskodawców i informowanie na jak najwcześniejszym etapie pisania wniosków o okolicznościach mogących spowodować formalne odrzucenie zgłaszanego pomysłu.

4. Czy w Państwa opinii wprowadzenie dyskusji mieszkańców na temat problemów i priorytetów lokalnych na etapie generowania pomysłów na projekty składane do Budżetu Obywatelskiego jest potrzebne, czy nie i dlaczego?

Potrzebne jest zapewnienie przestrzeni do dyskusji mieszkańców – o ważności poszczególnych pomysłów, o ich zgodności z planami inwestycyjnymi Miasta, o tym czy być

może zgłaszany projekt nie jest już ujęty w takich planach, albo też jest zupełnie niezgodny z planowanymi kierunkami rozwoju Miasta.

Dyskusja na ten temat i dostęp do wiedzy w zakresie planowanych kierunków rozwoju Miasta znacznie ułatwiłaby proces tworzenia pomysłów, pokazując z góry, które z nich są zasadne a które nie.

5. Jakimi kanałami (i dlaczego), w Państwa opinii, powinna się odbywać akcja informacyjna i promocyjna założeń i etapów Budżetu Obywatelskiego?

W opinii uczestników spotkania powinna być prowadzona przez Urząd Miejski silniejsza promocja zrealizowanych projektów w ramach poprzednich edycji BO. Chodzi o czytelną informację o wykonanych w jego ramach działaniach/inwestycjach, o jednolite oznakowanie wszystkich projektów zrealizowanych w ramach Budżetu.

Pozwoliłoby to zbudować większą świadomość mieszkańców o tym, że BO jest częścią działalności Miasta, że mieszkańcy faktycznie współdecydują o środkach z budżetu Miasta i że dzięki ich aktywności zmienia się otoczenie i wygląd Koszalina.

Warto byłoby opracować hasło reklamowe/logotyp BO i używać go do oznaczania zrealizowanych projektów, w kampaniach promocyjnych, na stronie WWW poświęconej Budżetowi itp.

Obecna strona WWW, na której znajdują się informacje z procesu wdrażania kolejnych edycji BO (www.obywatelski.koszalin.pl) jest mało czytelna. Powinna być wydzielona strona WWW/FB dedykowana tylko Budżetowi. I to właśnie te miejsca powinny być promowane i aktualizowane, zawierać w sobie wszystkie informacje na temat wdrażania Budżetu, etapów, zgłaszanych projektów, ich czytelny opis, aktualności odnośnie całego procesu itp. Sama strona WWW/FB powinny być promowane różnymi kanałami, w sposób usystematyzowany.

Akcja promocyjna BO powinna być realizowana przy użyciu jak największej liczby różnorodnych narzędzi przekazu – media lokalne (prasa, TV, radio), strony WWW, FB, banery reklamowe będące w dyspozycji Miasta.

Część III: Podsumowanie i najważniejsze wnioski

1. Co było Państwa zdaniem najmocniejszą stroną dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

Wdrażanie BO jest elementem budowania społeczeństwa obywatelskiego, sposobem na wzmacnianie zainteresowania mieszkańców Koszalina sprawami swojego miasta.

Na pochwałę zasługuje również zwiększanie przez Miasto wartości inwestycji realizowanych projektów, które wygrały w trakcie głosowania, ponad pierwotne plany – dokładanie części

środków w celu dokończenia inwestycji. Przy okazji wdrażaniu projektów dokonywane są również prace w najbliższym otoczeniu realizowanych inwestycji. To wszystko stanowi wartość dodaną realizowanych przedsięwzięć.

2. Co było Państwa zdaniem najsłabszą stroną dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

Osoby, które same zgłaszają wnioski, po ich odrzuceniu przez Radę podczas oceny merytorycznej zniechęcają się i nie podejmują podobnych działań w kolejnych latach.

Wnioskodawcy nie otrzymują od Miasta informacji zwrotnej o powodach odrzucenia ich projektów. Nie wiedzą też, czy ich pomysły są/będą wykorzystane w planach Miasta w przyszłości i ewentualnie kiedy lub w jaki sposób.

Opóźnienia w realizacji lub zaniechanie realizacji projektów, które wygrały w głosowaniu („sekundniki” czy „piknik park” z BO 2016).

3. Jak całościowo oceniacie Państwo dotychczasowe edycje Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie – czy i w jakim stopniu wpłynęły one na zmianę aktywności obywatelskiej mieszkańców Koszalina?

Dotychczasowe edycje BO wpłynęły na wzmocnienie zainteresowania mieszkańców Koszalina sprawami swojego miasta, pomogły zwiększyć ich aktywność obywatelską.

Poprzez sam fakt generowania pomysłów a w dalszej części dokonywanie wyboru spośród nich stanowi dla mieszkańców lekcję demokracji oraz edukacji na temat finansów samorządowych, planowania inwestycji.

4. Proszę podać Państwa inne oczekiwania dotyczące zmian związane z procesem wdrażania przyszłych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie

Wnioskodawcom powinna być stworzona możliwość korzystania z wiedzy urzędników, którzy byliby dostępni w okresie pisania i składania wniosków. Ich rolą byłoby przekazywanie informacji istotnych ze strony formalnej, m.in.: odnośnie własności gruntów, zgodności/niezgodności z planami inwestycyjnymi Miasta, przedstawionej kalkulacji kosztów.

Inna opcja powyższej propozycji – jeden podmiot zbiera projekty i przekazuje je do Urzędu Miejskiego do analizy pod kątem formalnej zgodności z zasadami KBO. Warunek w takim scenariuszu jest taki, że odpowiedź następowałaby w ciągu kilku dni, aby nie wstrzymywać wnioskodawcom możliwości dalszej pracy nad pomysłami w przypadku formalnej niezgodności zgłoszonej propozycji.

Takie rozwiązania zapobiegałyby zniechęceniu pomysłodawców, którzy do tej pory dopiero po kilku dniach/tygodniach pracy dowiadawali się, że ich projekt nie może być realizowany z uwagi na względy formalne.

Nie powinny się zdarzać sytuacje, kiedy projekty, które wygrały w głosowaniu nie są potem realizowane. W ostateczności autorom pomysłu oraz wszystkim mieszkańcom powinna być przekazywana pełna i aktualna informacja o powodach odstąpienia od realizacji.

Powinna być większa „odpowiedzialność” ze strony Urzędu Miejskiego za projekty, które nie mogą być realizowane w ramach KBO (odpadły na etapie oceny merytorycznej). Powinna być prowadzona analiza możliwości ich realizowania w kolejnych latach z budżetu Miasta poza KBO, analiza możliwości ich realizowania z budżetu Rad Osiedli, a następnie przekazywanie rozstrzygnięć pomysłodawcom.

Z Urzędu Miejskiego powinna również płynąć do mieszkańców aktualna informacja o stanie realizacji poszczególnych projektów, o przyczynach ewentualnych opóźnień.

Powinny być wprowadzone wyraźne kryteria (i przestrzegane na etapie oceny formalnej), mówiące o tym, że projekty powinny służyć ogółowi mieszkańców Koszalina i być dostępne dla wszystkich mieszkańców. Pozwoli to uniknąć sytuacji, gdy np. szkoła unowocześnia swoją bazę dydaktyczną, która służy następnie w 99% tylko uczniom tej szkoły.

Powinien być opracowany spot reklamowy opisujący projekty, które zostały zrealizowane w poprzednich edycjach KBO. Emisja takiego spotu wskazana byłaby zwłaszcza na początku akcji informacyjnej rozpoczynającej każdą nową edycję Budżetu.

ZESTAWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH REKOMENDACJI ZEBRANYCH PODCZAS SPOTKANIA:

1. Zapewnienie wsparcia merytorycznego dla pomysłodawców na etapie tworzenia projektów. Minimalny poziom to dostęp do kalkulacji najczęściej spotykanych wydatków inwestycyjnych oraz aktualna mapa własności gruntów w Koszalinie.
2. Zwiększenie kwoty przeznaczanej na Budżet Obywatelski (do ok. 1% budżetu Miasta).
3. Stworzenie nowej strony WWW dedykowanej wyłącznie Koszalińskiemu Budżetowi Obywatelskiemu.
4. Zrezygnowanie z etapu oceny merytorycznej wniosków i dopuszczenie do głosowania wszystkich projektów, które spełniają wymogi formalne.
5. Ścisłejsze weryfikowanie (podczas oceny formalnej) spełniania w składanych wnioskach zasady możliwości korzystania ze zrealizowanej inicjatywy przez ogół mieszkańców.
6. Zapewnienie czasu i miejsca dla pomysłodawców do wspólnej dyskusji nad najważniejszymi potrzebami Miasta (lub danego obszaru), do ewentualnego łączenia swoich pomysłów.
7. Zadbanie o promocję samej idei budżetu obywatelskiego i zrealizowanych wcześniej inicjatyw (spot promocyjny, logotyp, wyraźne fizyczne oznakowanie).
8. Wprowadzenie głosowania „ważonego” w postaci przyznawania różnej liczby punktów kilku projektom, w zależności od ich znaczenia dla osoby głosującej.
9. Przekazywanie przez Miasto pełnej informacji o etapach wdrażania wytypowanych pomysłów (w tym o przyczynach ewentualnych opóźnień).

CZĘŚĆ III – ZAŁĄCZNIKI DO RAPORTU

ZAŁĄCZNIK NR 1: INTERNETOWA ANKIETA EWALUACYJNA

Ocena dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego

1. Jak Pani/Pan całościowo ocenia dotychczasowe edycje Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

- a. Bardzo dobrze
- b. Dobrze
- c. Ani dobrze, ani źle
- d. Źle
- e. Bardzo źle

2. Co było Pani/Pana zdaniem najmocniejszą stroną dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

.....

.....

3. Co było Pani/Pana zdaniem najłabszą stroną dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

.....

.....

4. Z jakich źródeł informacji na temat Budżetu Obywatelskiego korzystał/a Pan/i w ramach jego poprzednich edycji? (proszę wskazać dwa najważniejsze źródła)

- a. Profil Miasta na portalu facebook
- b. Strona www Miasta
- c. Spotkania informacyjne
- d. Media lokalne – prasa
- e. Media lokalne – telewizja
- f. Media lokalne – radio
- g. Informacja od znajomych / rodziny
- h. Inne, jakie? .....

5. Jak ocenia Pani/Pan dostępność informacji potrzebnych do udziału w głosowaniu na projekty w ramach poprzednich edycji Budżetu Obywatelskiego? (dostępność informacji, czytelność przekazu, ich ilość i jakość itp.)

- a. Bardzo dobrze
- b. Dobrze
- c. Ani dobrze, ani źle
- d. Źle
- e. Bardzo źle
- f. Nie głosowałam/łem projektu w poprzednich edycjach Budżetu Obywatelskiego

6. Jak ocenia Pani/Pan przebieg procesu składania projektów w poprzednich edycjach Budżetu Obywatelskiego? (wsparcie merytoryczne na etapie tworzenia wniosku, łatwość dostępu do potrzebnych informacji i in.)

- a. Bardzo dobrze
- b. Dobrze
- c. Ani dobrze, ani źle
- d. Źle
- e. Bardzo źle
- f. Nie składałam/łem projektu w poprzednich edycjach Budżetu Obywatelskiego

7. Czy Pani/Pana zdaniem dotychczasowe edycje Budżetu Obywatelskiego zwiększyły świadomość obywatelską i zaangażowanie mieszkańców w sprawy naszego Miasta?

- a. Zdecydowanie tak
- b. Raczej tak
- c. Ani tak, ani nie
- d. Raczej nie
- e. Zdecydowanie nie

8. Jak ocenia Pani/Pan dotychczasową funkcję Rady Budżetu Obywatelskiego jako ciała dokonującego preselekcji zgłaszanych projektów przez mieszkańców?

- a. Bardzo dobrze
- b. Dobrze
- c. Ani dobrze, ani źle
- d. Źle
- e. Bardzo źle

Opinia na temat zmian formuły w przyszłych edycjach BO

9. Czy w Pani/Pana opinii rezygnacja z dokonywania preselekcji projektów (wszystkie projekty poprawne merytorycznie będą poddawane są pod głosowanie mieszkańców) jest:

- a. bardzo potrzebna
- b. potrzebna
- c. obojętna dla procesu wdrażania Budżetu Obywatelskiego
- d. niepotrzebna
- e. zdecydowanie niepotrzebna

10. Czy w Pani/Pana opinii wyodrębnienie z puli środków Budżetu Obywatelskiego, obok projektów ogólnomiejskich, kwoty zarezerwowanej dla każdej z dzielnic Koszalina jest:

- a. bardzo potrzebne
- b. potrzebne
- c. obojętne dla procesu wdrażania Budżetu Obywatelskiego
- d. niepotrzebne
- e. zdecydowanie niepotrzebne

11. Czy w Pani/Pana opinii poszerzenie merytorycznego doradztwa i pomocy dla wnioskodawców przy przygotowaniu projektów jest:

- a. bardzo potrzebne
- b. potrzebne

- c. obojętne dla procesu wdrażania Budżetu Obywatelskiego
- d. niepotrzebne
- e. zdecydowanie niepotrzebne

12. Czy w Pani/Pana opinii wprowadzenie dyskusji mieszkańców na temat problemów i priorytetów lokalnych na etapie generowania pomysłów na projekty składane do Budżetu Obywatelskiego jest:

- a. bardzo potrzebne
- b. potrzebne
- c. obojętne dla procesu wdrażania Budżetu Obywatelskiego
- d. niepotrzebne
- e. zdecydowanie niepotrzebne

Preferencje dotyczące udziału w kolejnych edycjach BO

13. Jakie kanały informowania o poszczególnych etapach w wdrażaniu Budżetu Obywatelskiego Pani/Pan preferuje? (proszę wskazać dwa najważniejsze)

- a. Profil Miasta na portalu facebook
- b. Strona www Miasta
- c. Spotkania otwarte dla mieszkańców
- d. Media lokalne – prasa
- e. Media lokalne – telewizja
- f. Media lokalne – radio
- g. Inne, jakie? .....

14. W przypadku organizowania spotkań otwartych dla mieszkańców dotyczących Budżetu Obywatelskiego – w jakich terminach będzie Pani/Pan mogła/mógł wziąć w nich udział? (prosimy zaznaczyć wszystkie pasujące opcje)

- a. W tygodniu (poniedziałek-piątek) po godz. 16 (maj-czerwiec)
- b. W soboty w godzinach popołudniowych (maj-czerwiec)
- c. W soboty w godzinach popołudniowych (maj-czerwiec)
- d. Inne, jakie? .....

15. Proszę podać Pani/Pana inne oczekiwania związane z procesem wdrażania przyszłych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie:

.....
.....

Metryczka

- 1. Płeć: a. kobieta   b. mężczyzna
- 2. Wiek: a. do 18 lat   b. od 19 do 35 lat   c. od 35 do 60 lat   d. powyżej 60 lat
- 3. Czy głosował/a Pan/i w poprzednich edycjach BO?   a. Tak   b. Nie
- 4. Czy składał/a Pan/i projekt w poprzednich edycjach BO?   a. Tak   b. Nie

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY!

ZAŁĄCZNIK NR 2: ZESTAWIENIE ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA PYTANIE NR 2 W INTERNETOWEJ ANKIECIE EWALUACYJNEJ (pisownia oryginalna)

PYTANIE 2: Co było Pani/Pana zdaniem najmocniejszą stroną dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

STWORZENIE MOŻLIWOŚCI WPŁYWU NA ROZWÓJ MIASTA, MOŻLIWOŚCI DECYDOWANIA (liczba odpowiedzi: 31)

- Możliwość wpływania na rozwój Koszalina
- Każdy mieszkaniec mógł poczuć, że ma faktyczny wpływ, na co przeznaczyć publiczne pieniądze przez wybór projektów do realizacji. Z drugiej strony ludzie z ciekawymi pomysłami mieli okazję na ich publiczną prezentację. A wszystko razem mobilizuje wszystkich do działań prospołecznych, obywatelskich.
- Możliwość decydowania o rozwoju miasta przez mieszkańców.
- włączenie mieszkańców w decydowanie o rozwoju miasta
- Możliwość decydowania
- Ważne, że mieszkańcy bez względu na wiek mogli zrealizować swoją wizję, pomysł dla swojego miasta, dla mieszkańców Koszalina
- Decyzja mieszkańców ma znaczenie.
- Słuchanie opinii mieszkańców
- spotkania z mieszkańcami
- Możliwość zaproponowania przez mieszkańców ciekawych pomysłów na zmiany w mieście
- oddolna inicjatywa
- pozornie oddanie głosu ludziom
- że obywatele mogli sami wybierać na co mają być przeznaczone pieniądze naszego miasta
- obywatele mogą wybierać
- obywatele decydowali o przeznaczeniu budżetu
- możliwość bezpośrednio kształtowania Miasta przez obywateli
- Możliwość zgłaszania przez obywateli swoich pomysłów.
- Przystępna konkretna możliwość zaproponowania zmian w mieście dla mieszkańców.
- Możliwość składania projektów przez mieszkańców miasta,
- Konsultacje, możliwość zgłaszania propozycji
- Rozmowy z ludźmi
- Rozmowa i konsultacja z ludźmi (obywatelami)
- zbieranie propozycji od wszystkich zainteresowanych miastem i jego rozwojem
- Wyrażają wolę mieszkańców miasta Koszalin
- realizacja projektów mieszkańców
- uczestniczenie mieszkańców w decyzjach dotyczących inwestycji w mieście
- Każdy mógł zgłosić swoją propozycję
- Bardzo dobrze że mieszkańcy mogą współdecydować co do wydatków oraz podpowiedzieć co można jeszcze zrobić dla naszego miasta i osiedla
- obywatele mogli wybierać projekty

- działania na rzecz nas-koszalinian, dla dobra nas wszystkich, możliwość świadomego wyboru z pośród różnych projektów.
- Realizacja tematów najpotrzebniejszych wskazanych przez mieszkańców

CIEKAWY I RÓŻNORODNE PROJEKTY MIESZKAŃCÓW (liczba odpowiedzi: 23)

- Ciekawe projekty
- wybór różnorodnych inicjatyw.
- Ciekawe inicjatywy pozwalające dobrze wykorzystać wolny czas
- Ciekawe pomysły
- Pomysłowość mieszkańców
- Różnorodność zgłaszanych projektów
- Ciekawe projekty mieszkańców.
- ciekawe projekty, które zmieniają Koszalin
- różnorodność pomysłów
- Wiele ciekawych projektów.
- Mnogość propozycji
- głosowanie na najciekawsze projekty
- różnorodność projektów (w innych miastach znakomita większość zgłoszeń to drogi osiedlowe albo parkingi)
- Kreatywność mieszkańców.
- Nowe projekty
- Ciekawe projekty, które w normalnym trybie nie ujrzały by światła dziennego
- Aktywność mieszkańców i ich pomysły
- Różnorodność składanych propozycji
- podnoszenie standardu życia mieszkańców, atrakcji dla turystów
- Kreatywność autorów projektów.
- możliwość realizacji ciekawych pomysłów
- ciekawe pomysły i udane realizacje
- Możliwość zgłaszania niezależnych projektów

POBUDZENIE ZAANGAŻOWANIA I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW (liczba odpowiedzi: 14)

- Ludzie zaczęli się interesować wydatkowaniem pieniędzy
- autentyczne zaangażowanie mieszkańców
- Aktywizacja lokalnej społeczności, pokazanie lokalnej władzy potrzeb mieszkańców, wyzwolenie aktywności wśród mieszkańców, edukacja w zakresie procesów inwestycyjnych (co ile kosztuje).
- Uaktywniły się osoby chcące mieć wpływ na wygląd miasta i kierunek jego rozwoju.
- Początkowy entuzjazm mieszkańców.
- skłaniał do aktywności mieszkańców
- Duże zaangażowanie mieszkańców miasta przy projektowaniu zadań i późniejsza mobilizacja przy głosowaniu.
- aktywny udział mieszkańców
- angażowanie mieszkańców do współpracy
- Aktywność mieszkańców
- Zainteresowanie mieszkańców
- Wyzwolenie tego potencjału z mieszkańców by proponowali coś dla swojego miasta.

- to, że mieszkańcy "załapali" i składali ciekawe pomysły. pierwszy raz tak się zaczęli angażować w swoje miasto
- Przydatność obywatelska

KONKRETNE ZREALIZOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA (liczba odpowiedzi: 14)

- ścieżki rowerowe
- ścieżki rowerowe
- Obserwatorium Astronomiczne
- odnowienie Parku Książąt Pomorskich
- Kilka rzeczy udało się zrealizować jak np. ścieżki rowerowe, boiska, obserwatorium.
- miejski wybieg dla psów
- realizacja ścieżek rowerowych, przystanków autobusowych
- wybieg dla psów
- Poprawa chodników i ścieżek rowerowych
- tylko fragmenty dróg i chodników oraz ścieżek rowerowych
- basen, usunięcie manhatanu na Drzymały
- Naprawa chodników, ścieżek, szczególnie na bocznych ulicach
- Duża ilość projektów związanych z aktywnością na świeżym powietrzu
- Nowe inwestycje na terenie miasta

PRZYSTĘPNE PROCEDURY (liczba odpowiedzi: 9)

- Łatwość złożenia projektu
- Procedury dot. głosowania - długi okres, mnogość punktów w których można oddać głos
- Możliwość głosowania online.
- dostępność
- Prezentacja projektów na stronach www Miasta
- Możliwość głosowania przez Internet
- Dostępność informacji dotyczącej BO
- Dowolność projektów
- ogólna dostępność informacji o projektach

FAKT WDROŻENIA BO (liczba odpowiedzi: 8)

- Że jest
- Że w ogóle jest.
- TO ŻE W OGÓLE POWSTAŁ.
- to, że był
- Że w ogóle się odbywa (sam pomysł i "realizacja")
- To, że one były.
- realizowanie zadań
- Fakt, że w ogóle jakieś małe projekty są realizowane

PROMOCJA BO (liczba odpowiedzi: 4)

- Dobra promocja, był traktowany jako ważny przez Miasto i media
- Dobra promocja
- Kampanie informacyjne dot. zgłaszania projektów i głosowania
- kampania promująca idee BO

ZAANGAŻOWANIE WŁADZ I URZĘDU (liczba odpowiedzi: 3)

- Stosunkowo duże zaangażowanie władz i urzędu w ten proces i jego powodzenie
- uczestnictwo przedstawicieli władz podczas spotkań
- Bardzo dobre rozpatrywanie wniosków i uczciwe opiniowanie

WYSOKOŚĆ KWOTY PRZEZNACZONEJ NA BO (liczba odpowiedzi: 2)

- spory budżet
- wielkość budżetu

INNE (liczba odpowiedzi: 3)

- Udział osób z Miasta w obradach Rady. Chodzi mi o osoby nie wybierane przez Prezydenta.
- Prezentacje projektów i spotkania rady z autorami
- szybkość działania

ZAŁĄCZNIK NR 3: ZESTAWIENIE ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA PYTANIE NR 3 W INTERNETOWEJ ANKIECIE EWALUACYJNEJ (pisownia oryginalna)

PYTANIE 3: Co było Pani/Pana zdaniem najłabszą stroną dotychczasowych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie?

ETAP REALIZACJI PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 23)

- czas realizacji
- czas realizacji
- Czas realizacji wygranych projektów. To kpina aby wszystkie projekty związane z rozrywką na powietrzu powstawały z niemal rocznym opóźnieniem i to po wakacjach, w okresie gdy nikt nie będzie już z nich korzystał.
- Długi okres realizacji. Niedociągnięcia. Wykonywanie wielu poprawek dotyczy m.in. placu "Jacek i Agatka".
- Nieprawidłowa i długotrwała realizacja niektórych wygranych projektów
- Opieszałość w realizacji zadań, lub brak (piknik parki) ich realizacji. Wybieranie do głosowania projekty "wygodne" dla UM.
- Długi czas realizacji projektów.
- zamieszanie z wykonaniem wielu projektów
- czas realizacji
- zbyt późna realizacja projektów
- Długi termin realizacji projektów
- Częste i zbyt duże zmiany w realizowanych projektach, na które pomysłodawcy nie mają już wpływu
- Długa realizacja lub opóźnienia w realizacji zwycięskich pomysłów
- Słabe rozpoznanie zagrożeń wynikających z realizacji. Dużo dobrych wniosków, które przepadły w trakcie konsultacji a mogłyby być włączone do głównego budżetu miasta.
- Wiele projektów wyglądało inaczej po realizacji niż na projektach pomysłodawców, a nigdzie nie było informacji kto dokładnie i dlaczego dokonał zmian.
- realizacja
- czas realizacji wygranych koncepcji
- Realizacja projektów.
- Powolna realizacja wygranych projektów
- Nie wykonywanie wszystkich zgłoszonych projektów
- nie wywiązywanie się z projektów
- Nieterminowość wykonywanych prac
- Projekty nie są wykonane zgodnie z założeniem, nie spełniają swojej roli (za niskie poręcze plac Jacka i Agatki)

AUTORZY / ODBIORCY /CHARAKTER PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 17)

- Możliwość składania projektów "na rzecz szkół"
- faworyzowanie inicjatyw zgłaszanych przez partyjne przybudówki
- To, że był mało obywatelski tzn. realizacja projektów dla szkół. Szkoły powinny we własnym zakresie zdobywać środki na rozwój i modernizację placówek.
- Realizacja projektów typu przystanki autobusowe, chodniki

- Dopuszczenie do głosowania projektów, które powinny być realizowane w ramach normalnego budżetu miejskiego lub instytucji podległych (np. przystanki autobusowe), jak i takich, z których mieszkańcy nie mogą korzystać (remonty boisk szkolnych czy sal szkolnych)
- Projekty związane z wąską grupą odbiorców, np. boiska szkolne lub typowe dla zwykłego finansowania z budżetu miasta.
- Udział środowisk politycznych i szkół
- Że budowane są obiekty z których nie korzysta większość mieszkańców
- Podreperowywanie budżetu miejskiego, poprzez dopuszczanie pod głosowanie projektów, które powinny być zrealizowane przez miasto (np. budowa chodników).
- Wymiana przystanków - projekt, który powinien być realizowany przez instytucję odpowiedzialną za to.
- Zrobienia z Budżetu Obywatelskiego - miejskiego funduszu remontowego.
- ZGŁASZANE PROJEKTY KTÓRE NIE BYŁY OBYWATELSKIE NP. BOISKO PRZY SZKOLE CZY SALA W SZKOLE MUZYCZNEJ NIE SĄ OGÓLNODOSTĘPNE DLA WSZYSTKICH, TO PROJEKTY DLA BARDZO WĄSKIEGO GRONA A TO NIE MA NIC WSPÓLNEGO Z POJĘCIEM OBYWATELSKI.
- Partie polityczne (młodzieżówki) mają za duży wpływ na głosowania. Mogą przegłosowywać własne projekty, dzięki ilości osób zrzeszonych.
- Że wszystkie projekty, a przynajmniej zdecydowana większość wywodziła się z tzw. "środowiska" - grupy osób i podmiotów, które są aktywne, znane. Takie obracanie się we własnym sosie.
- Przepychanie projektów miejskich pod pozorem Budżetu Obywatelskiego (np. przystanki w Koszalinie).
- trudność przebiccia się projektów lokalnych (dotyczących niewielkiej liczby mieszkańców)
- Mała inicjatywa Rad Osiedli

RADA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO (liczba odpowiedzi: 17)

- Rada Budżetu Obywatelskiego
- ilość ludzi zasiadających w komisji, którzy nie przychodzili na prezentacje pomysłów.
- Rada Budżetu Obywatelskiego
- Rada Budżetu Obywatelskiego
- Rada BO, nie trzymanie się zasad, weryfikacja projektów przez UM
- Rada Budżetu Obywatelskiego - do niczego nie potrzebna
- Odrzucanie części zgłoszonych projektów przez Radę ds. Budżetu Obywatelskiego
- to że Rada BO odrzucała projekty
- Możliwość głosowania tylko na projekty wybrane przez Radę. Pod głosowanie powinny być dopuszczone wszystkie projekty, które przeszły pozytywną weryfikację pod względem merytorycznym.
- Rada budżetu obywatelskiego
- Osoby wybrane przez Prezydenta do Rady.
- Selekcja wniosków przed dopuszczeniem do głosowania, ocenie powinny podlegać tylko pod względem formalnym.
- KOMISJA KTÓRA WYBIERAŁA PROJEKTY DO GŁOSOWANIA.
- Prezentacje przed radą budżetu. Były bardzo stresujące, niewdzięczne. Czuliśmy się jak akwizytorzy czy uczniowie na egzaminie.

- niska frekwencja członków Rady BO na prezentacjach projektów
- sztuczne ograniczanie przez Radę Budżetu liczby projektów na które można głosować
- Nie każdy projekt godny realizacji przeszedł do zatwierdzenia

DZIAŁANIA INFORMACYJNE I PROMOCYJNE (liczba odpowiedzi: 15)

- Niektóre projekty były za mało eksponowane - przedstawiane w mediach lokalnych.
- promocja i informacja dot. rozpoczęcia działań nad kolejną edycją BO
- mała popularyzacja, zaangażowanie wśród młodych mieszkańców Koszalina.
- Brak powszechnej prezentacji projektów.
- słaba reklama samej idei budżetu obywatelskiego, więcej informacji na ten temat w różnych miejscach publicznych. Plakaty, banery rozmieszczone w widocznych miejscach (nie ukrytych w rogu korytarza tak jak było w czasie ubiegłorocznego głosowania w UM Koszalinie)
- słaba reklama, za mało dojścia bezpośrednio do mieszkańców
- za mało informacji o propozycjach, tylko hasła, brak szczegółów opisu danej inwestycji. Hasła niejasne
- brak spójnej informacji o zasadach budżetu
- słaba publikacja medialna w ramach edycji
- brak informacji o realizacji budżetu w mediach
- Słabe nagłośnienie projektów
- Skromna akcja informacyjna
- brak pokazania wykonania zwycięskich projektów w przystępnej formie elektronicznej (jeśli taka forma powstała to przeoczyłem)
- Płatna reklama powinna być zabroniona, wszyscy zgłaszający projekty powinni mieć taki sam dostęp do reklamy.
- brak transparentności.

ZA MAŁO ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA BO (liczba odpowiedzi: 9)

- zbyt niska kwota przeznaczona na KBO
- Mały budżet
- Ilość środków przeznaczonych na KBO
- budżet
- Zbyt mało pieniędzy w BO - chcę, żeby to był 1% budżetu miasta.
- Wysokość budżetu
- Zbyt niska kwota budżetu.
- za mało pieniędzy na budżet obywatelski
- Mała ilość wybranych projektów

BRAK DYSKUSJI O POTRZEBACH MIESZKAŃCÓW, O PRIORYTETACH ROZWOJU MIASTA (liczba odpowiedzi: 9)

- Brak rozmów mieszkańców o priorytetowych potrzebach miasta, brak podziału na rejony/osiedla,
- za mało realnej refleksji o mieście
- Akcyjność, punktowość - tzn. że jakaś organizacja zgłasza jakiś pomysł, on jest realizowany, ale jest bez związku z szerszą strategią rozwoju miasta, osiedla, itd.

- Brak mechanizmu ciągłego współdziałania z mieszkańcami miasta konkretnych osiedli oraz miasta jako całości, ciągłym dialogiem i wypracowywaniem takich inwestycji, które będą służyły mieszkańcom, np. zaspokajając ich potrzeby, które nie do końca były wyrażane, których nie byli świadomi, a które "odkryliśmy" w ramach tego ciągłego dialogu. Chodzi o to, że często wiemy, że coś jest nie tak, coś byśmy zmienili. Ale jako nie-eksperci, możemy nie wiedzieć dokładnie co jest nie tak oraz tym bardziej jak poprawić swoją sytuację. I dopiero dialog z ekspertem pozwala na nazwanie naszych potrzeb i znalezienie rozwiązań. I taka powinna być rola BO.
- Brak spotkań otwartych dla mieszkańców w dogodnych terminach
- brak rozmów
- Brak spotkań i dyskusji
- brak spójności z dokumentami planistycznymi, z planowanym budżetem i kosztorysami działań inwestycyjnych
- słaba konsultacja z mieszkańcami Koszalina

ETAP OCENY FORMALNEJ PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 8)

- Np. niedoszacowanie inwestycji, brak uzasadnienia realizacji projektu w najważniejszych miejskich dokumentach planistycznych (Strategia, programy sektorowe).
- Wybór nieadekwatnych i mało przydatnych pomysłów
- Nioszacowane projekty
- Przepuszczenie niedoszacowanych projektów
- Odrzucanie wniosków na niezrozumiałych zasadach.
- Brak konsultacji UM z autorami i szukania rozwiązań jeśli projekt nie spełniał warunków formalnych
- W zeszłym roku mój projekt został odrzucony na wstępie przez Wydział Rozwoju i Współpracy Terytorialnej (trochę z mojej winy - za mało chodziłem wokół sprawy). W tym roku ponownie złożę projekt i dopiero przy wymianie argumentów z wydziałem będę się mógł wypowiedzieć.
- Część odrzucana niby z braku funduszy

REALIZACJE KONKRETNYCH PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 8)

- Wybudowano wybieg dla psów a mieszkańcy dalej puszczają swoje pupile w parku, które ganiają bez kagańca wśród dzieci i kaczek
- naprawa dróg na Przylesiu, np. Spasowskiego
- brak parkingu dla samochodów
- Pasy na jezdniach na osiedlach domków jednorodzinnych
- brak dbałości o pasy dla pieszych na osiedlach domków jednorodzinnych
- Rewitalizacja ulicy Dworcowej
- Budowa ścieżek rowerowych
- Realizacja często wymyślnych propozycji społecznych podczas gdy bardziej prozaiczne potrzeby nie są realizowane, np. fatalny stan chodników, również w Centrum

ETAP GŁOSOWANIA (liczba odpowiedzi: 7)

- małe zainteresowanie głosowaniem
- konkursowy charakter, który dzielił, zbieranie głosów
- głosowanie na 3 projekty

- Głosowania np. w przedszkolach na projekty dot. danego przedszkola czyli brak ogólnej dostępności
- Skupienie się na wymyślaniu projektów, a nie na dyskusji dotyczącej potrzeb miasta, strategii rozwoju Koszalina itp.
- zbyt krótki termin głosowania- powinien trwać dłużej -miesiąc . Aby dokładnie zapoznać się z propozycjami.
- Mało uczestników

ZNIECHĘCANIE MIESZKAŃCÓW (liczba odpowiedzi: 2)

- Systematyczne zniechęcanie mieszkańców poprzez jego konstrukcję i działania urzędu.
- Budżet okrzyknięto igrzyskami śmierci ... Zgasił zaangażowanie grup i mieszkańców w ich tworzenie i wytworzył antagonistyczne nastawienie społeczeństwa do kolejnych edycji.

INNE (liczba odpowiedzi: 6)

- konieczność określenia kosztów
- Brak wsparcia merytorycznego jst przy opracowywaniu wniosków
- Mieszkańcy Koszalina proponują dużo projektów, które są niezbędne dla funkcjonowania miasta
- brak podstawy prawnej jego funkcjonowania, przepisów umożliwiających jego wdrożenie w gminie.
- Nie do końca dopracowane projekty przez autorów
- Nazwy projektów wprowadzające w błąd/nic nie mówiące o samym projekcie.

ZAŁĄCZNIK NR 4: ZESTAWIENIE ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA PYTANIE NR 15 W INTERNETOWEJ ANKIECIE EWALUACYJNEJ (pisownia oryginalna)

PYTANIE 15: Proszę podać Pani/Pana inne oczekiwania związane z procesem wdrażania przyszłych edycji Budżetu Obywatelskiego w Koszalinie:

AUTORZY / ODBIORCY /CHARAKTER PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 13)

- Brak możliwości składania projektów na rzecz szkół.
- Nie powinno być projektów dla wąskiej grupy mieszkańców oraz projektów, które dotyczą poprawy chodników i dróg
- Projekty ogólnomiejskie są zdecydowanie wartościowsze od projektów przeznaczonych dla wąskiej grupy odbiorców, jak "remont chodnika przy ulicy x" lub "parking przy ulicy y". Dla przykładu tak krytykowane obserwatorium chętniej odwiedzę ze znajomymi spoza miasta niż spacer ulicą osiedlową chociażby najpiękniej oświetloną. Reasumując: preselekcja jest ważnym etapem realizacji Budżetu Obywatelskiego.
- Dopuszczenie rzeczywistych projektów obywatelskich i rezygnacja z projektów, które powinny być realizowane z celów statutowych miasta.
- W przypadku projektów wartych uwagi i przekraczających zakładane maksimum winny trafiać na sesję i to radni powinni dyskutować na ten temat, natomiast budżet obywatelski w większości powinien dotyczyć małych, lokalnych projektów. Budowa chodników, ścieżek, boisk itp. należy do zadań własnych gminy i ewentualnie powinny być wprowadzane ale z budżetu miasta.
- Należy rozważyć czy sposób realizacji jedna inwestycja ale porządna nie byłoby skuteczniejsze dla faktycznego poprawienia funkcjonowania miasta czy osiedla zamiast 5 małych zbędnych inwestycji
- Wprowadzenie tematycznego budżetu obywatelskiego, np. mamy rok rozrywki i wszystkie projekty koncentrowane są wokół tego tematu.
- Aby dotyczyły poszczególnych osiedli
- Więcej większych projektów, które byłyby bardziej widoczne, spektakularne. Np. całociowe zagospodarowanie Domku Kata, bez rozdrabniania, a to jedna sala, a to krzesła
- Aby projekty dotyczyły większej grupy mieszkańców, ewentualnie na poszczególnych dzielnicach
- dokładna analiza potrzeb i uwzględnienie jakichś projektów dla seniorów, np. kawiarenka
- Realistyczne, społeczne, sprawiedliwe, otwarte i transparentne
- wszelkie pomysły dla dobra miasta i jego mieszkańców

WIĘCEJ ŚRODKÓW NA BUDŻET OBYWATELSKI I POJEDYŃCZE PROJEKTY (liczba odpowiedzi: 13)

- Zwiększenie budżetu na Budżet Obywatelski (danie większej szansy mieszkańcom na wpływ na rozwój Koszalina)
- Zwiększenie kwoty przeznaczonej na całość Budżetu - do 2 - 2,5mln
- Zwiększenie środków na projekty, 500tyśna 1 projekt to zdecydowanie za mało.
- zwiększenie kwoty budżetu

- Większy budżet, większe projekty
- W mieście jest wiele potrzeb, których koszt jest większy niż 500 tyś. Zwiększając kwotę na projekt (do np. 2mln na duży projekt) pozwolimy mieszkańcom zdecydować o kierunku rozwoju miasta.
- Jeżeli chcemy mieć ciekawe projekty to trzeba zwiększyć sumę na 1 projekt do 1,5mln.
- Więcej kasy i więcej decyzji mieszkańców niż władz miasta.
- Większa pula środków
- Zwiększenie kwoty na 1 projekt tak, żeby mogło powstać coś więcej niż tylko ławki i place zabaw. Rozsądne by było, żeby budżet miał ok. 5mln, w tym np. do 2mln na 1 projekt. To i tak zaledwie ok. 1% budżetu. Z kwotą 1,5mln, to póki co budżet pseudo obywatelski.
- Zwiększenie kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski
- Zwiększenie funduszy na przyszłe edycje Budżetu Obywatelskiego.
- stanowczo wyższe środki!

WSPARCIE W PROCESIE GENEROWANIA I TWORZENIA PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 9)

- Dokładniejsza analiza dokumentów i miejsc, w których mają powstać projekty - czy to w ogóle możliwe
- BO powinien być okazją do dyskusji nad potrzebami miasta, projekty powinny bezpośrednio z tych dyskusji wynikać
- Opracowanie katalogu i cennika najczęściej występujących kosztów inwestycyjnych
- realne dyskusje o potrzebach miasta
- przestrzeń dla mieszkańców na kształtowanie swojego miasta
- Dyskusji na temat kierunków rozwojów miasta
- Stworzyć przystępne warunki dla szarego człowieka.
- większa pomoc urzędników przy tworzeniu projektów
- Wyodrębnienie w jst komórki do obsługi grup inicjatywnych i profesjonalne wsparcie merytoryczne na etapie planowania kosztorysów budżetów. Przejęcie odpowiedzialności za formalnie i merytoryczne opracowanie wniosków przez mieszkańców.

REALIZACJA PROJEKTÓW (liczba odpowiedzi: 8)

- Szybsza realizacja projektów. Mieszkańcy głosując z myślą, że projekty będą realizowane w szybkich terminach.
- Oczekuję większej współpracy na etapie weryfikacji przez UM i szybszej realizacji wybranych projektów
- większa informacja o projektach skierowanych do realizacji, np raz na kwartał
- Szybsza realizacja projektów wygranych i możliwość łatwego sprawdzenia na www postępów. Lepszy portal www służący na każdym etapie procesu.
- Wywiązywanie się z projektów przyjętych w budżecie obywatelskim
- Obiecane projekty powinny być zrealizowane
- Szybsza realizacja projektów
- Rzetelna realizacja projektów. Przykładem, jednym z wielu, jest Park Doświadczeń Clausiusa. Miał być przy Obserwatorium, teraz okazuje się, że będzie na Wodnej Dolinie. Ale ludzie głosowali na PDC przy Obserwatorium, a nie przy WD. Nie można tak oszukiwać ludzi. Czy zgłaszając ten projekt, uzgodniono jego kształt i lokalizację

z Obserwatorium i Pałacem Młodzieży? Z pewnością nie. To bardzo nieprofesjonalne. W przyszłości musi to być lepiej koordynowanie.

DZIAŁANIA INFORMACYJNE I PROMOCYJNE (liczba odpowiedzi: 8)

- jeszcze większa informacja o BO
- Przejrzyste informacje, opisujące projekty. Merytoryczne, pełne, kompletne. Zaprezentowane w odpowiedni sposób. Forum Rozwoju Koszalina robiło to ciekawie.
- Komunikaty w autobusach komunikacji miejskiej
- dużo spotkań z mieszkańcami
- NALEŻY BARDZIEJ ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA TO ŻE WCIAŻ MAŁO OSÓB GŁOSUJE, ZBYT MAŁA JEST DOSTĘPNOŚĆ DO ANKIET JAK RÓWNIEŻ NIE MA DOBREJ INFORMACJI OD KIEDY DO KIEDY GŁOSOWAĆ I GDZIE. DOBRYM PRZYKŁADEM NIECH BĘDZIE TO ŻE PEWNE NIEWIELE OSÓB WIE O TEJ ANKIECIE, BO NIGDZIE NIE MA ŻADNEJ INFORMACJI ŻE SĄ PROWADZANE TAKIE BADANIA. STRONA KOSZALINA TO ZA MAŁO, PEWNE NIEWIELU MIESZKAŃCÓW KOSZALINA WIE O JEJ ISTNIENIU. NIESTETY PROMOCJA KOSZALINA W KOSZALINIE NIE DZIAŁA WCAŁE.
- Wszyscy mieszkańcy Koszalina muszą mieć świadomość na co idą państwowe pieniądze
- więcej informacji i propozycjach/projektach na wydanie budżetu
- więcej spotkań z mieszkańcami

KONKRETNE PROPOZYCJE DO REALIZACJI (liczba odpowiedzi: 7)

- Remont stadionu
- Remont placu za Biedronką (przy Politechnice na Kwiatkowskiego)
- Więcej sportowych urządzeń na osiedlach
- ławki na ul. Śniadeckich
- zwiększanie budżetu na np. Uniwersytet III Wieku
- Zwiększyć budżet na stowarzyszenie diabetyków
- Zagospodarowanie turystyczne Góry Chełmskiej - boisko, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe

RADA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO (liczba odpowiedzi: 5)

- Odpolitycznienie (Rady) Budżetu Obywatelskiego a wręcz jej zlikwidowania
- Jeśli pozostanie Rada potrzeba więcej czasu na przedstawienie projektu, czasu na odpowiedzi dla Rady.
- zmienić charakter rady BO, usunąć ją lub wybrać bardziej zaangażowanych członków
- Rada Budżetu może pozostać, ale do głosowania może przejść np. po 15 projektów
- więcej miejsc dla mieszkańców w RBO kosztem dziennikarzy

INNE (liczba odpowiedzi: 5)

- Należy zrezygnować z zasady, że projekty zrobione w ramach KBO są za każdym razem bezpłatne, bo z każdym rokiem obciążenie dla budżetu miasta będzie coraz większe
- obniżenie kosztów poprzez włączanie do niektórych prac młodzieży i seniorów ("czynny społeczny")
- Ewaluacja po zakończeniu każdej edycji Budżetu Obywatelskiego.
- Po co i tak Prezydent nie słucha. Przykład: naliczanie kwoty za śmieci
- jeżeli zostaną wprowadzone zmiany zawarte w ankiecie nie mam innych pomysłów